25ԻՆՃԻ ՕԷՆԷ Ն. 4680 1909 ՅՈՒՆԻՍ 27/10 ՅԼՍ. ՃՈՒՄԱ. ԻՐԹԷՍԻ 22 ՃԷՄԱԶԻ ԻԼԱԽԸՐ 1327)(27 ՀԱՑԻՐԱՆ 1325

ՄԷՋՄՈՒԱԻ ԱԽԲԱՐ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
65, Grand'rue de Péra, Taxim, 65

ԱՐՏՈՆԻ ԳԻՆԸ՝ Եվրոպայի 6 դրամ
Իսթանպոլ իչին Տարի 60 35
Թաշրա իչին » 85 45
Մէհմալիի էնճէպիկ իչին Յուլիս 20 10

ՏՊԱՐՇԷՆՊԻՒՏ վի ՃՈՒՄԱ. ԻՐԹԷՍԻ
ԿԻՒՆԼԷՐԻ ՆԷՇՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ
Իլանաք իչին այրընա բազարլը :

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلى تقسيم جاده‌سى نومرو ٦٥

ՂԱԶԷԹԱՄԸԶԸՆ 25ԻՆՃԻ ՍԷՆԷԻ ՏԵՎՐԻՑԷՍԻ

(4679 Ն-ԸԼԸ ՆԻՍԽԷՄԻՁԱՏՆ ԱՎԱՄ)

«Մէճմուայը Ախպար»ըն նաչիր վէ միթէարիւտիւ օլան վէ ինսանի պաղը գուսուրլարը օլմուշ օլմասընա բաղմէն, էֆքեարը ալիշէսի, համիյէթ վէ զայրէթը միլիյէսի, սէպաթ վէ իսթիգամէթիյէ ատ բէք չօգլարընն թագտիրինվ մազհար օլմուշ պուլունան զաթքն՝ 1886 սէնէսի իլք այլարընաա վուգուր վէֆաթընտան սօնրա, իչպու ղազէթանընն ումուրը թարիրիյէ վէ մալիյէսի թէմամիյլէ էօնտէմիզտէ գալաբ-ղընտա, վագտա օ զաթքն օլտուգճա մուհիմ պիր սէրվէթինին, պէշ օն սէնէ գարֆընտա, ճէմաաթըմըզտա ղազէթա չբգարամագ վէ իտտաա վէ էֆքեարը մախսուսէսինի իլերի սիւրմէք արզուսընա ֆէտտա իսթիտիկի կէօզիմիզ էօնիւնտէ օլմաղլէ, պիզիմ իչին, հէմ միգտարճա քիւչիւք, հէմ քիթապէթ վէ մէարիֆ հիսսիհամընճա հէնուզ բէք կէրիտէ պուլունան, եւ-խաստ տահա ատզրուսու, Հասունիսթիւք վէ Անթիհասունիսթիւք մուարազաը միսթէս նա օլտուղը հալտէ, ումումի սուրէթատ, միլլէթճէ կիտիշիմիզ վէ ումուր ու մուամէլաթըմըզ հագգընտա պիդայտ վէ պիֆիթուր օլան պիր ճէմաաթ էֆքարտընա մախսուս ղազէթա չբգարմագլըղընն՝ սըրֆ քէնտի զարարըմըզա պիր թէշէպպիւս օլաճաղընը, հիչ նազարը տիզգաթ վէ հիսսագա ալմաեարագ, հաթթա Շիշլի սօզ-ղազընտա վագը արազիի միլլէյ իւզէրինտէ մուվազգաթէն ինչա օլունմըշ օլան մաթպուաանընն, ղազէթամըզ նաչիր վէ միթէարիւտինին վէֆաթը ագիպինտէ, մէղքիւր արազինին միթէվէլլիսի օլմագ իստատաալընտա պուլունանլար թարաֆընտան, սըրֆ համիյէթսիզլիք էսէրլէր գաբաթըլմասըյլա, պիրտէն պիրլ աչըգտա գալմամըզ, պիզէ իւք պիր իսրէթ վէ տէրս օլմալը իքէն, պիլաքիս եալընըզ պու մէսլէք էօթէտէն պէրի օլան մէյլ վէ արզումըզա վէ ճէմաաթըմըզա ազ չօգ խըտմէթ իթմէք զայրէթիմիզէ թէսլիմիյէթլէ, պիր միւտտէթ էօթէտլ պէրլտէ սէրբէրինէ թօլաչարագ, ղազէթայը նէ իտիլ իթմէյիպ չբգարարգտան սօնրա, նիհայէթ, 1886 սէնէսի Յուլիսինտէ, չիմտիքի մաթպաամըզը թէչիլ վէ թէրթիպէ մուվաֆագ օլտուգ։

Ղազէթամըզ, իտարէի սապրգասը էսնասընտա եէվմի վէ գրթասը տա չիմաքինտէն պէօյիւք օլուպ, պիզէ կէչտիկինտէ, տէֆթասընընն էքսիլթիլմէսինէ վէ գրթասընընն քիւչիւլթիւլմէսինէ՝ հիսսեաթըմըզ միւսաատ իտէմէզ իտի. խուսուսա քի, մալիւմ օլան իսթիլաֆ իզալէ իտիլպ, իսթիֆագընն հուսուլիյէ, ճէմաաթըմըզընն պաշգա պիր մէվգը վէ վազիյէթ քէսպ իտէճէկի, վէ միլլէթճէ կիսիշիմիզին մունթազամ վէ միւքէմմէլ պիր հալէ կիրէճէկի հագգընտաքի բարլագ իւմիտլէր վէ թախմինլէր՝ պիր թարաֆտան, վէ իսթիֆագ մէսէլէսինէ տաիր եազըլաճագ մէգալէլէրին քէսրէթ վէ էհէմմիյէթիյլէ պէրապէր, իչին պաշընտա պուլունանլար իւզէրինտէ կէօրիւլէն խահիշ վէ կէօնակէօն վաղտար՝ տիկէր թարաֆտան, պիվի թանրիպ վէ թէչվիգէ սէպէպ օլաբագ, բէք ճիւզի պիր միգտարա պալիզ օլան օգուեանլար իլէ, ղազէթամըզը, հէվմի օլարագ աէվամա գարար վէրտիք։

Օն սէքիզ սէնէ հիւքմ իտէն թէֆիրիգա վէ իսթիլաֆտան սօնրա, իսթիֆագ տօղրու իւք տարմըն ալընմասը սըրասընտա, ղազէթամըզընն, պիր մէղէքը սուլհբէրվէրանէ վէ իսթիլաֆճուեանէյէ սալիք օլարագ, հէր իւքի թարաֆընն հայսիյէթ վէ իվզէթը նէֆսինի մուհաֆազա իլէ. հուզուգ վէ մէնաֆիի միլլիյէ էսասը իւզէրինատ, արզու օլունան մագսէտին հուսուլբէզիյը օլմասընա չալըշմասը, նէ տէրէճէ միւֆիտ օլաբզը, վէ օ իչէ թէչէպպիւս իտէն Կ-Բաթրիգ Ազարեան էֆ. իլէ հէր իւքի թարաֆ միւթէհայիզանընընն, նէչիրեաթըմըզտան նէ գատար միւսթէֆիտ օլտուգլարը՝ ինչգահա հաճէթ տէյիլ պիր։

Պինաէն ալէյհ ղազէթամըզընն պու պագատէքի իսբզմէթի, ֆէվգէլատէ թագտիր օլունմըշ, վէ էկէրչի իճապը մասլահաթտան օլարագ՝ վէ ահվալին նէզաքէթի նազարը տիզգաթա ալընարագ, օ կանալէրտէ միւշարիէյէ Կ-Բաթրիգ էֆ. իլէ չալուէն վէ եազընն միւնասիպէթիմիզ օլամամըշ իսէ տէ, Փարագաշ Կարապետ էֆ. կիպի պաղը մահրէմը էսրար զէվաթը միւհիմէրէմէ վասթասըյլա, մէղքիւր իսթիֆագընն վիճուտէ կէթիրիլմէսինի գօլայլաթմագ մագսէտիյլէ վէ հէր հալտէ մուխալիֆ գըսմընն ամալընա խալէլ կէթիրմէյճէք վէ մէսէլէյի եէնի պաշտան թէհլիքէյէ գօյմաեաճագ պիր լիսանը միւթէտիլ իլէ, պաղը մէղալէլէր նէյր իտիլմէսինէ տաիր արա սըրա թէպլիղաթը մահրէմանէ վուգու պուլմուշ տըր։

Պիլ միւնասիպէ չուրայը պէեան իտէլիմ քի, Ագարեան Կ-Բաթրիգ էֆ.՝ ղազէթամըզընն, Գաթօլիք Բիլիսէպի բուհունա վէ ճէմաաթըմըզընն թէրագգըսը խուսուսընտաքի հիսսիեաթընա թէմամիյլէ վագըֆ օլարագ, հաեաթընտա, միւտտէթի մէմուրիյէթի տէվամ իթթիկի միւտտէթճէ, չու եա պու մէսէլէ՝ Միւթէվէրան վէ եախոտ Իտարէ մէճլիսլէրինէ գօնմազտան էվվէլ, Ֆէքիրլէրին հաղըրլանմասը իչին, ղազէթամըզընն վէսաթ աթընը արամըշ, վէ միւշարիէյէին էֆքեարը՝ հուգուգ վէ մէնաֆիի միլլէթէ մուվաֆիգ օլտուգճա, ղազէթամըզա էլաէն կէլէն իսրամէթին իյֆասընտան կէրի տուրուլմամըշ տըր։

Հէր նէ իսէ, պիր իքի սէնէ միւզաքէրաթ տէվամ իթթիքաէն սօնրա, նիհայէթ, ումումիյէթլէ արզու օլունան միլլէթճէ իսթիֆագ հասըլ օլմուշ, վէ պաշտա Կ-Բաթրիգ Ազարեան էֆ. օլտուղը հալտէ, միլլէթին միւթէհաիզանը բուհանը վէ միւթէպէրանը ավամը, օլ պաղտ ղազէթամըզընն սըրգաթ իտէն խըզմէթլէրինի սէնա իթմիշլէր տըր. չու գատար քի, միւշարիէյէին, միլլէթին իսթիֆագը պիր քէրրէ հուսուլբէզիյը օլուբտա, բրօկրամընընն իքինճի վատտէսինի, միլլէթճէ մունթազամ վէ միւքէմմէլ պիր ղազէթանընն թէէսսիսի թէչքիլ իթթիկինտէն պահա, «իքինճի իչիմ՝ օ նօգթայը իճրա իթմէք օլաճագ տըր» եօլունտաքի վատտարը, թէէսսիւֆ օլունուր քի, քէօշէյի ֆիրամուշտա ղայպ օլմըշ տըր։

(Տէվամի)

ՆԷ՞ԻՆ ԿԷՕՐԻՒԷՕՐԸՆ

Զէմանընն նէզաքէթի գարշըսընտա, Բաթրիգխանէմիզ իւզէրինտէ կէօրիւլէն տուրկունլրդ՝ էղնէր ճիհէթի չայանը թէէսսիֆ տիւր։ Առանա վէ հէվալիսինտէ զուհուրա կէլէն վէգտիի միէլլիմէտ, էրմէնի-գաթօլիքլէրիմիզ ազ բէնճիտ օլմասըլար, ազ թէլէֆատ վէ խասարաթա ուզրամասըլար։ Նուֆուսճա թէլէֆաթըմըզընն. միգտարը, վագտա հէնուզ բէտմէն մալիւմ տէյիլ տիր. լաքին քիլիսէ, մերխասասանէ վէ մէքթէպ կիպի միլլէթ միէսսասաթը վէ էպնիյէ իլէ արազիի միլլիյէտէն պաշգա էֆրատ խանէլէրի, տիւքքանլարը, էշեալարը, պունլար հէր զայ վէ մանվ օլմըշ. պիր չօգ քէսան մէսքէնսիզ, նիչէլէր տուլ վէ էօքսիզ գալմըշ, Առանա վէ հէվալիսինտէ հիւքմ իտէն սօն տէրէճէ զարուրլէթ վէ սէֆալէթ՝ էրմէնի-գաթօլիքլէրիմիզի ատ էսիրկէմէմիշ տիր։ Տահա սօն նիսսիսէմիզտէ տէրճ օլընան պիր խապէրը միւթէէսսիֆտէն անլաշըլաբզընա կէօրէ, Հաճընտան իքի բահիպիմիզ, մահէլլի Տիվանը հարպը հուզուրընա կէօթէրիրիլմիշ, վէ պունլարըն էլլէրինէ քէլէրէշ տաիր կէշիրիլմիշ օլաբզը չայի օլմըշ իսէ տէ, պու չայեա սօնրատան թէքզիպ իտիլմիշ տիր։

Տիկէր թարաֆտան սաիր Բաթրիգխանէլէրին ֆէրմանլար իլէ մազհար օլաբգլարը այնի իսթիեազաթ վէ հուգուգա պիզ տէ մալիք օլաբզըմըզ, մէսէլա քիլիսէլէր հուգուգը, մէքթէպլէր թէտրիսաթը, տիկէր Բաթրիգխանէլէր կիպի պիզիմ տաիսի պագամըզը թէէմին, միլլիյէթիմիզի մուհաֆազաա քեաֆիլ օլաբգլարը հալտէ, կէրէկ պու հուգուգ վէ իսթիեազաթ վէ կէրէկ Առանա վէ հէվալիսի անվալը միթէէսսիֆէսի վէ կէրէք ազքէրլիք իլէ պէտէլը ազքէրի մէսէլէլէրի հագգընտա Բաթրիգխանէմիզ նէ՞մէլէք թուրուեօր, նէ՞կիպի ճիտտի թէչէպպիւսաթ վէ հարաքեաթատ պուլունուեօր։ Երեսփոխանական ժողովմըզ, կէչէն կիւն եազարըմըզ վէճիլ, բէք չօգ իշլէր կէօրմիւշ, եօրուլմըշ, եաբաճագ մուհիմ իշլէրի գալմամըշ կիպի, հէման եազ մէվսիմի կէլիր կէլմէզ տաղըմըշ տըր։ Հալպուքի մէմլէքէթիմիզին պիթիւն տասիլի ահվալի թէճէտտիւտ վէ թէպէտտիւլ ուղրատըղը, հիւքիւմէթ իլէ Բաթրիգխանէլէր արասընտա, պալէատ իշար իսթիկիմիզ մէսէլէլէր ճէրէեան իտէճէկի մուհագգագ պուլունտըղը, վէ Առանա վագբայը միէլլիմէսի տէ, մէղքիւր մէճլիսիմիզին տաղըլմասընտան էվվէլ զուհուրա կէլտիկի հալտէ, եազ կէլտի, իշիմիզ գալմասը տէյէրէք։ Երեսփոխանական ժողովը տաղըթլամասը, հանկը հիքմէթ, հանկը մանթըգա, հանկը քեարկիւզարըղա մութապըգ տըր։ Վարչական ժողով, իճթիմաըրընա տէվամ իտիեօր. լաքին Վարչական ժողովը, միլլէթին օ կիպի էսասլիմէէլէրի իշին քիֆայէթի, սէլահիյէթի վա՞ր մը տըր։

Մէղքիւր ժողով, Բաթրիգխանէնին, Միլլէթին անճագ կիւնլիւք մատտէլէրիյլէ իշթիղալ իտէպիլիր. պուհան ֆալա պիր շեյ եաքամագ։ Կ-Բաթրիգ էֆ. հազրէթլէրինին պու մէսէլէլէրճէ իլգթիտար վէ սէլահիյէթի իսկ, Սահմանադրական մէմլէքէթլէրէ վէ միլլէթլէրէ մախսուս օլան հուտուտը մուայէնէյէ թագի օլուպ, միւշարիէյէ, անճագ Երեսփ ժողովը գարարը վէ թէրթիպաթըյա գուվվէյի իճրաիյէյի լազըմէյի հաչիզ օլապիլիր։ Իմտի Բուտչար, իճապը հալտէ. Սինօդ մէճլիսլէրինի վէ բուհանի վէ ավամտան միւրէքքէպ Միւխթէլիֆ մէճլիսլէրինի, վէ էրմէնիլէր ատ Երեսփոխական վէ Ասան ժողովլարընը, ալէնի եախոտ իսէֆի սուրէթատ իմթիմայի տավէթ իտէրէք, չու նազիք անվալ գարշըսընտա, միլլէթին բուհանի, սիեասի վէ իլմի իմթիեազաթը վէ ազքէրլիք. վէ պէտէլը ազքէրի կիպի մուհիմմ մատտէլէրինը միւզաքէրէյէ, հուգուգլարընընն մուհաֆազասընա, թաշրա Առաջնորդլարընընն, Առաջնորդարանլարընընն վէ էհալիլէրինին մէնաֆիլէրինի, իսթիպար վէ հայսիյէթլէրինի թէէմինէ սաղլի թէտաապիր ու վէսայիթի իմթիեազա, թաշրա միւհիմճլարընը գաբերմագ իշին չարչէլէր տիւշիւնմէյէ չալընընօլար։ Պիզ պու աբրատա նէ՞ եաբըեօրուզ։ Էրմէնի-գաթօլիք ճէմաաթը նամըլա տա պիր ճէմաաթ վար, պունդն տա քիլիսէլէրի, մէքթէպլէրի, իմթիեազաթը վէ սաիր միէսսիսաթը վար. պիզիմ իշին տէ ազքէր օլմագ, պէտէլը ազքէրի վէրիպ վէրմէմէք գազէթէլէրի վար, պիզիմ իշին տէ Առանատա վէ հէվալիսինտէ գաբերագագ, տիւշիւնէճէք Մէրիասալարըմըզ, Մէրիասա վէքիլլէրիմիզ. միւհիմճ էհալիմիզ, տուլլարըմըզ. էօքսիզլէրիմիզ վար. լաքին միլլէթճէ վարլըղըմըզը. պագատըզը իսպաթ իմմէք իչին, նէ՞ եաբըեօրուզ։ Կէրչի քիմսէյէ գարշը չիստէթ, թէհարատ վէ տիւրլիւ վէ տիւրլիւ նիւմայիշլէր կէօսթէրէմէյիզ, փագաթ էն քիւչիւք խանէ սահիպի, այնէսինի տիւշիւնմէյէ վէ մուհաֆազասա մէճբուր օլաբզը կիպի, պիզ տէ, ճէմաաթըմըզը, նէ գատար քիւչիւք օլսա, եիւզ իւսթիւ պրագամաեաբզ։ Էկէր հուգուգ վէ իմթիեազաթընընգա տօգունուլուբսա, հատտը մատարուֆ տաիրէսինտէ վէ մուամլէնի օլան վէգտիի տաիրինտէ, անլէրի վիգայէ իթմէյիյզ. էկէր Մէրիասալարըմըզը, Մէրիասա վէքիլլէրիմիզի, Բաթրիգխանէնին մալիւմաթը օլմագսըզըն մէնաֆիմէ ճէլպ իտէրլէրսէ, հագգընտա սէսիմիզի չբգարմալարընը, վէ պու սէսի՝ իշթիրէճճէք մէրթէպէտէ չբգարմալարընը. սէրպէսթիլ լիսան վէ թէտրիսաթը մուհաֆազա իդէմէլիյզ։ Ազքէրլիք վէ պէտէլի տազքէրի կիպի մուհիմմ մատտէլէր հագգընտա, եալընըզ տիկէր ճէմաաթլարըն եաբաճագլարընա պէքլէմէյիպ վէ անլէրէ սիւլուք իթմէյիպ, պիզիմ տէ մէճլիսլէրիմիզտէ պու մէսէլէլէրին մեվզուի պահս օլաբզընը։ Պունլարա էհէմմիյէթ վէրիլմիկինի կէօսթէրմէլիյիզ։ Պունլարը եաբըեօրմուեաք։ Պիլինլէր ճէվապ վէրսինլէր։

ՊԷՅԱՆԱԹԸ ՄՈՒՀԻՄՄԷ

«Թասվիրի Էֆքեար»ըն մուհարիրլէրինէն պիրի լէ «ախիրէն Առանատան ավտէթ իթմէշ օլան Էտիրնէ մէպուսը Յակոբ էֆ. Պապիկեան պէյինէ» աթիտէքի մուքեալէմէ վուգու պուլմըշ տըր.

Սիւալ.— Առանատաքի վազիֆէնիզ խրիմատ պուլտո՞ մը, եօգսա, բիվանէթ խոլլուտիկի կիպի, ավտէթինիզէ, ըէֆիգինիզլէ արանըզտա թէհատուտ իտէն խաթիրա՞ մը սեպէպ օլտու։

Ճէվապ.— Իսթիլաֆ բիվանէթի ժողովարինի հագգընդէթ տէյիլ տիր։ Պէնճէ հէյ-

եէթին թանզըզաթը պիթմիշ, պինաէն ա-լէյն վազիֆէսի խրթամ պուլմաշ տըր։ Եուսուֆ Իէմալ պէյ ալ եագընաա ավաէթ իտէճէք տիր։

Ս.— Ատանաա վիսուլինիզտէ, կէօր-տիւկիւնիւզ անվալ նէ՞ իսի։

Ճ.— Էվվէլ էմիրաէ սիզէ չուտու անլաթմագ իսթէրիմ. իֆատաթը՝ վաթա-նըմըզըն սաատէթ ու թաալիսնէ սարֆը մագտէրէթէ եէմին իթմիշ հագըզի վէ սամիմի պիր Օսմանլընըն սէօզլէրի կի-պի թէլագը իթմէլիսինիզ։ Մէշհուսաթըմա կէլինճէ, սիզէ խիւլասաթէն տի-եէպիլիրիմ քի, Էվրօբա զաւէթալարընտա Ատանա վուգուաթընա սարը տէրճ լարլէն թաֆսիլաթ, կէօրտիւկիւմէ նիսպէթէն միպալէղալը աէյիլ, պէլքի նէքսիք տիր։

Ս.— Սիզճէ մէսէլէնին սէպէպը հուտուսը նէ՞ տիր։

Ճ.— Ատանա վուգուաթընա՝ իքի միւ-էսսիր սէպէպ օլմուշ տըր քի, անլէր տէ բէագտիօն վէ իսթիպատատ տըր։ Ցուլիս չէնիրէլէրինին նէշվէսի կէշէր կէշմէզ, տա-հա օգոստոս իպթիտայարընտա թէմաեբլաթը իսթիպատատաքեարանէ քէնտիսինի կէօսթէրմէկէ պաշլամըշ տըր։ Պաղչէ միւփ-թիի սապզը (խմինի թէխաթթուր բաշ-մէնօրում), էօթէյի պէրիյի ասլաշարաղ, հիւրրիյէթի վէ մէշրութիյէթին Թրքութիւ-լար թարաֆընտան իճատ իսրլմիշ օլաուզ-ընտան պահալա, պունուն Շէյրիարա սուզ-այիր պուլունտըընա տակր էհալիյէ թէն-գինաթտա պուլունմըշ, վէ պու կրպ-թանրիքեաթիյլա Մուսլիմանլարը՝ Խրիս-թիանլար վէ Մէշրութիյէթ ալեյրինէ թա-ռիք իթմիշ տիր։ Ինգլիզլաբն ըլք գրուպ-ընտէ հէր սընքք էհալիսէ կէօրբուէն շէզ-ու սիւրուր տահա օ զէմանլար գայրի օ-լարագ, եէրինէ գայրը-միւսլիմլէր ալեյրի-նէ պիր քին ու ատավէթ նիւմաեան օլ-մաեա պաշլամըշ տըր։

Ս.— Պու հարաքեաթը թէրթիպ իտէն-լէրին մագսատ նէ՞ օլապիլիր իսի։

Ճ.— Թանզիմաթ վէ թէտգիգաթը ըէմմիսէտէն անպաշըլմաշը իւզրէ, պիր թա գըմ բէագսիօնլըէրին մէնաֆի վէ մէգա-սիտ չալանիէլէրինին, իլանը հիւրրիյէթէ հուսուսի միւմքինիզ օլմասընտան նէշէթ իթմիշ տիր։ Բէագսիօնէրէրին իամ վէ հիվվիյէթլէրի, պէրապէրիմտէ կէթիրտիկիմ էվրագտա մազպութ տըր։

Ս.— Ատանա վուգուաթընտա խագա-նը սապզ վէ եա Իզզէթին տավլի վա՞ր մը տըր։

Ճ.— Վազաա պէօյլէ պիր զանն մէվ-ճուտ իսկ տէ, էշխասը մէպհուսէնին պու հարէքէթէ իշթիրաք իթտիքլէրի խատտա օլունմամաշ, չիւնքի բէագսիօն վէ իսթիպ-տատ մէյլի էսասէն Ատանատա պաշլանմըշ տըր։ Միւթէնէֆֆիզանը պէլէտ, հանի մէս-էլէթի եէյիպ պիթիրէնէր՝ մէնաֆիի զայ-ըը մէշրուէլէրինին տէվամընը, իսթիպտա-տըն իպգասըլա գապիլ կէօրմէքտէ վէ իս-թիհսալը մագսատ իշին, ճանիլ էհալիյի, հիս-սեեաթը սինիէյի թարիք սուրէթիյլէ քէն-տիլէրինէ ույտուրմաեա չալըշըշլար տըր։

Ս.— Գարըշգալը էրմէնիլէրին սէ-պէպ օլտուգլարը իտտաա օլունուեօր։ Պու իտտաա տօղրու՞ մը տըր։

Ճ.— Պու իտտաանընն տօղրու օլմասը-ղը՝ նէզամիմտէ պուլունան էվրագը սիւ-պութիէ տէլալէթիյլէ մէյտանա չըգմագ տըր։

Ս.— Էրմէնիլէրին՝ Կիլիկիա հէվալիսին-տէ իլանը իսթիգլալա թէսատտի իթտիք-լէրի իտտաա օլունուեօրտը, պու տօղրու՞ մը տըր։

Ճ.— Թանզիմաթ՝ պու իտտաանընն տա տօղրու օլմասընը իսպաթ իտիեօր։ Իս-թիգլալ հագգընտա եազըլան վէ սէօյլէ-նէն չէյլէր՝ եա թաղեիրի հագըզէթ գաս-տինտէն վէ եա նէօգանը թանզիմատան իլէրի կէտմիշ օլսա կէրէք տիր։

Ս.— Սապզ վիլայէթ թէրճէմանը Սիս-լեան էֆ.-նէն վուգուաթտա տավլի վա՞ր մը տըր, վէ թէվգէքի իտիլմիշ մի տիր։

Ճ.— Տիվանը հարպ, մաէթթէէսսիւֆ մէմիկէքէթիմիզին մահվրնա եիւրիւեէն օ իտաֆիէյի միւսթանթիգ վազիֆէսիյլէ իս-թիիսատ իտիեօր։

Ս.— Ատանա մէրքեսասը Մուշեղէֆ.-նին՝ վուգուաթտա տավլի վա՞ր մը տըր։

Ճ.— Թանզիմաթմըզա նէզարէն, մէր-իասատ՝ վագբաստա զիմմէտարէ տէյիլ տիր։ Թա յուռվարատա միւմարիլէյի թարաֆընտան հիւքիւմէթէ թագտիմ իտիլէն լահիսալարընն մէալի՝ թարաֆըմըզատան իճրա օլունան թէկտիգաթա թէվաֆուգ իտիեօր. հաթ-թա Մուշեղ էֆ., թա օ զէման վալիյէ իֆատաթը չիֆահիյէտ պուլունարագ, ի-լէրուտէ պիր զայէ հուտուսի իհթիմալինի տէրբիշ իթմիշ, վէ թէտտաիրի միւգթա-զիկյէ թէվէսսիւլ օլունմասը իստուսընտա իսթարաթտա պուլունմուշ իսկ տէ, մէրքեսասընին պու պէհանաթը միւպալէ-զայա համլ օլունտարագ, հիչ պիր թէտտիր իթթիհազընա լիզում կէօրիլմէմիշ տիր։

Ս.— Թէլէֆ իտարէնէրին եէքիւնիւ ի-լէ միւալիմ վէ զայրը-միւսլիմէր արասըն-տաքի նիսպէթը թէլէֆաթ նէ՞ տիր։

Ճ.— Պապանզատէ Զիհնի բաշանընն թանզիմ իթտիրը բարբարա նէզարէն, վի-լաեէթին հէր թարաֆընտա 20,008 քիշի իթլաֆ օլունմըշ տըր քի, պունլարընն, 920սի միւսլիմ, վ. միւթէպագի 19,400ու զայրը-միւսլիմ տիր։ Իթլաֆ իտիլէն զայ-ըը-միւսլիմլէրին 418ի Սիւրեանիի գատիմ, 163ու Քիլտանի, 65ի Քիլտանի-գաթօլի-կի, 210ը Էրմէնի-գաթօլիկի, 655ի Բրո-թէսթան, 99ը Բաս վէ միւթէպագիսի էր-մէնի տիր։ Շուրագգամլարընն հագըզէթի, հարէքէթին եալընըզ էրմէնիլէրէ գարշը օլմասընընը բէք գիւզել իսպաթ իտիեօր։

Ս.— Ատանա արվանը հարպը հագ-ընտաքի ֆիքրինիզ նէ՞ մէրքէզէտ տիր։

Ճ.— Տիվանը հարպին վէրմիշ օլսըզը հիւքմէրին խէթտատան պէրի օլմասընը՝ չու-պիր գաչ կիւն զարիքընտա բէտմէն թէպէյ-հիւն իտէճէք տիր։

«Պիրմիւնատիպէ սիզէ պիր վագբա ան-լաթայըմ. Կիրակոս Քէչիհան նամընտա պէր էրմէնի, ապրիլին 1ինճի կիւնիւ Օս-մանլը պանգասընա գիտիպ, սուսամ տէ-բօղիթօ իտէր, վէ 400 լիրա ալըբ։ Պիր ազ էվվէլ պաշլամըշ օլան իդթիշաշ՝ թամ օ սըրատտա պանգա էօնիւնէ գատտը թէվէս-սիւ իթտիկինատէ. մէրգում գօրգուսընտան տիշարը չըգամագ, պանգատտա կիզէնիր, օրատտա տէօրթ կրան գալըբ։ Պանգա տի-բէքթօրը Մ. Կրապովսքի իլէ պանգա մէ-մուրիյն վէ խատէմէոնին քեաֆֆէսի՝ վա-գբանընն պու սուրէթլէ զուհուրա կէլտի-կինէ չահատէթ իթտիքլէրի հոլատ, տիվա-նը հարպ։ Սիսլեան վէ Պաղտատիզատէ կիլիսէլէրին թանզիմատ վէ իֆատաթը զա-բաղբեարանէլէրինի նազարը իթթիպարտա ա-լարագ, Կիրակոսը, գըթալա իշթիրաք թէօհմէթիյլէ իթհամ վէ խատմա մահքիմ իյէմիշ տիր։

Ս.— Պիթիէն վիլայէթտէ զայեաթը մատտիէ նէ՞ մէգատարատ տըր, վէ գա՞չ էվ եանմըշ տըր։

Ճ.— Եէնի վալի Զիհնի բաշանընն ճէմ վէ թէֆիզ իթտիրի բարգամար իլէ սա-պիթ տիր քի, զայեաթ՝ սէրվէթի ումում-մէնին իւշակ իքթիսատնէ պալիզ օլուեօր։ Պիթիէն վիլայէթտէ մէսքէնլէրին ալթը-տա պիր գատարը եանմըշ վէ եա թախ-բիպ օլունմըշ տըր։

Ս.— Ատանատա Տիվանը հարպը էօր-ֆի չօգ տէվամ իտէճէք մի տիր։

Ճ.— Բէվիշի՞ նալ՝ Տիվանընն տաղբար-լաճաղընը կէօսթէրբեօր։

Ս.— Կէօնուէրիլէն իյանաթ՝ հագգա-նիյէթ վէ միւսաավաթ իլէ թէվգի իտիլմէ-քտէ տիր։

Ճ.— Էվվէլ. թէվգիտէ հագգ վէ ատալէթէ բիայէթ օլունուեօր։ Զարարտիս-տէ օլանլար՝ հէյտան եալընըզ Խրիսթիան-լարատա վէ պիլատատա էրմէնիլէրտէն ի-պարէթ պուլունալընը իշին, բեանէ եալը-նըզ զայրը-միւսլիմլէրէ թէվգի իտիլմէքտէ տիր։

Ս.— Ատանատա արթըգ հէր քէս ի-չիյէ կիւճիւյէ ուղրաշը՞եօր մը։

Ճ.— Ասայիշ մէվճուտ, ֆագաթ իշ եօգ. հէր քէս, նէ՞ եարաճաղընը թայինա-տէն ճիպ վէ միւթէհայիր պիր հալատ տիր։

Ս.— Ինկիլիթէրրա գօնսօլօսընընն քէյ-ֆիյէթի ճէրհինէ տաիր պիլտիկինիզ նէ՞ տիր։

Ճ.— Ինկիլիզ գօնսօլօսընտան պիզգաթ վագբայը իսթիյզահ իթտիմ. հագըզէթ չունտան իպարէթ տիր. «Իղթիյաշ եէնի պաշլաեըգ, հէր թարաֆտա իսֆիվ ու տէհ-չէթ հիւքմֆէրմա օլտուղընտա, սօգաղա չըգարմ. եիւզիւնտէն, հալինտէն, թավ-ըընտան ատէթա տիվանէլիկէ համլ իտիլիր պիր ատէմ պանա տօղրու գօչուեօր, ֆի-բար իտիեօրտը. էօնիւնէ կէչմէք, նէ օլ-տըզընը իսթիյզահ իթմէք իսթէսամ։ Ֆիրա-բի՝ պէնիմ չիթաց վէ իսթիճալիմի սուի գատտ կիպի թէլագը իթմիշ օլաճագ քի, էլինտէքի ըէվսվէրի իւզէրիմէ չէվիրէրէք, ալթէշ իթմա, վէ գաչտը կիթմա»։

Ս.— Մրթէվարբուր օլանլար, պունտան պէօյլէ նէ՞ սուրէթլէ թէէմինի մաշ-չէթ իտէճէքլէր տիր։

Ճ.— Շրմանքի հալատ քէսպը մաիչէ-թէ հիչ պիր վասիթա եօգտըր. էրմէնի-լէրին գըսմը ազգամը Ամէրիգա վէ մահալը սարիլէյէ հիճրէթ իթմէք թէչէպիսիսնտէ պուլունմագտա տըր. ֆագաթ հիւքիւմէթ մումանատաթ իտիեօր։

Պէյտէլ Ասֆէրի

Մէճլիսի մէպուսանընն բազար իրթէսի կիւնքի լիճթիմասընտա, բէյնա պէյ՝ պիւա-ճէնին վարիտաթ գըսմընը Հէյէթը աեանա կէօնտէրէպիմէք իշին զայրը-միւսլիմլէրին պէտէլի ասքէրի մէսէլէսինէ խիթամ վէ-բիրմէսի լիզումընը պէեան իթմիշ տիր։ Ատարազամ բաշա, օլ պապատ իշզահաթը լազըմէյի զաթէն վէրմիշ օլտըզընտան, մէզքիւր իճթիմատէ հազիր պուլունմամըշ տըր։ Այտըն մէպուսը վէ Քէօյլիւ նամ զա-զէթանընն սահիպի իմթիեազը Իսմայիլ Աղգգը պէյ՝ տէմիշ տիր քի, «Պէտէլի ասքէրի մատտէսի՝ միւսաավաթ կասընա մուզայիր օլտուղընտան, պու մէսէլէ իւ-զէրինէ պաշ իսիմէսի պիրէ ճայիզ տէյիլ տիր։ Պէտէլի ասքէրի իւզէրինէ տէյիլ, իլա ումում թանրիրի ասքէրի գանունը հագգընտա միւզաքէրէ իտրմէլի տիր։ Մազպաթա մուհարիրինին իֆատէսինէ կէօրէ, զայրը-միւսլիմլէրի տէ անքէր գայտ իթմէք իշին, զապիթ վէ սիյաճ լազըմ իմիշ. ֆագաթ հէր նէ օլուրսա օլսուն, հիւքիւմէթ, ճինս վէ մէզհէպ թէֆրիգ իթ-մէքսիզին, իճապ իթտիկի մէզտարտա ասքէր ալմանա մէճբուր տըր։ Ատարազամ բաշանընն՝ մալի վէ իգթիսատի նօգթաի նազարլարընին տա էհէմմիյէթի եօք տըր, մատամ քի զայրը միւսլիմ վաթանտաշլա-ըըմըզատան չօգլար՝ ումուրը մալիէ վէ թիճարէթէ քէնտիլէրի վաթանա տահա զիեատէ ֆայէտլի օլապիլիճէրինի նա-զարը տիգգաթա ալարագ, ասքէրլիքտէն մուաֆ օլմագ իւզրէ, պէտէլ վէրմէք իս-թէեէհքէր տիր, վէ պու սուրէթլէ հիւ-քիւմէթ՝ պէտէլի ասքէրիտէն զիեատէ ագ-չէ թանրի իթմիշ օլաճագ տըր։ Պինաէն ալէյհ Գանունը Էասի անքեամընճա ու-մում ասքէրլիք գանունը պու սէնէտէն իթիպարէն մէվգբի իճրայէ գօնուլմալը տըր։ Էկէր պու տէվրէի իճթիմատա ասքէրլիք գանունը ճէտիտինին գապուլի միւմքին օլամազա, օ հալտէ, Ցուլիսատ ասքի թանրիրի ասքէրի իճրա օլունապիլէ-ճէկի սատրազամ բաշա թարաֆընտան պէ-եան իտիլմիշ օլտըզը ճիհէթլէ, չիմտիլիք Իսլամլար հագգընտա ճարի օլան գանուն մէվգբի իճրայէ գօնուլմալը տըր։» Իս-մայիլ Սըագը պէյին պու սէօզլէրի ալգըշ-լանմըշ տըր։ Լաքին գօմիսիօն թարաֆընտան Ռիզա բաշա՝ պու սէնէ պէտէլի ասքէրի ալընըպ, ասքէր ալընմամասը լիւ-զումը իւզէրինէ իսրար իտէրէք, Սըագը պէյին սէօզլէրինի ճէր իթմէյէ չալըշմըշ տըր։ Տալէէվ էֆ., «Հէր հալատ պէտէլը ասքէրիյի թանրի իթմէմէք լազըմ տըր, հաթթա տէվլէթին մէնֆաաթը տա պէօյլէ իճապ իթտիրիր, չիւնքի քէօյլիւլէր ֆագիր օլտըգլարընտան, թէէտիէ իտէմէզլէր. խու-սուսիյլէ քէօյլիւլէրին արազիի Իսլամլար թարաֆընտան զապթ օլընմըշ օլուպ, պու պապատ վագը օլան չիքեայէթլէր տինլէ-նիլմէմէքտէ տիր» տէմիշ տիր։ Բանմի պէյ՝ «բուզնամէնին խարիճինէ չըգմամալը» տէմիշ տիր։ Պեսարս էֆ. Հալաճեան, պէ-տէլը ասքէրի լահիայը գանունիյէսի իւ-զէրինէ ուզուն ուզատի պահս իտէրէք, պու գանուն լահիասընընը՝ մէշրութիյէթէ, միւսաավաթա վէ ատալէթէ մուղայիր օլ-տըզընը, վէ պէօյլէ պիր վէրկինին թան-սիլի՝ հագգասընընը վէ զայրը մէշրու իւ-տուկինի, վէ մէզքիւր գանունընն գուվվէի մանէվիյէսի պուլընմասընընտան, մէվգբի իճրայէ վազ իտիլէմէեճէկինի ինֆատ, վէ պինաէրին իշպու լահիայը գանունիյէնին բէտտինի թէքլիֆ իտէրէք, պու սէնէտէն իթիպարէն ումում ասքէրլիք գանունընն մէվգբի իճրայէ վազը լիզումընը, վէ պու սէնէ պունա իմքեան օլամազա, կէլէճէք սէնէտէն իթիպարէն իճրասընը տէրմիեան իշլէմիշ տիր։ Կիւմիւլճինէ մէպուսը Իսմայիլ Հագգը պէյ տէմիշ տիրքի, «Պէտէլի ասքէրի թանսիլի՝ մէշրութիյէթէ մուղայիր տէյիլ տիր. չիւնքի բարանընը՝ խրամէթը ասքէրիէ գաատր էհէմմիյէթի վար տըր։ Խրամէթը ասքէրիյէնին խարիճինատ գալընմասը տա-թանգիր տէյիլ տիր. զիրա մէքեաթիպի ալիյէտէն շահատէթնամէ ալան քիմսէլէր վէ սահրլերի տավլի օ խըզմէթտէն մուաֆ տըրլար։ Ֆիլվագը զայրը-միւսլիմլէրտէն ասքէր ալընըպ ալընմաեաճաղը հէնուզ գա-բարկիր օլմասընընտան, պէտէլի ասքէրի գանունը բէտտ օլընմալը տըր։ (Հալաճ-եան էֆ. պրաիօ։) Պուլկարիսթանտա ասքէրլիք ումում տիր. լաքին, Ֆրանսա վէ Բելգիէրրա միւսթէսնիլեաթընտա ասքէր ալընմազ։

Դր. էֆ. Զօնրապ վէ Հալաճեան էֆ. իլէ տիգէր բէք չօգլարը՝ մէմլեքէթին միւս-թէլէֆ իւնսուր վէ միլլէթլերինի միւսթէմ-լիքեաթ էհալիսինէ պէնզէթմէք՝ ապէս վէ միւնասիպէթսիզ օլտըզընը պէեան իտէրէք, մէզքիւր ինֆատէյէ գարշը բրո-թէսթօ իթմիշլէր տիր։

Իսմայիլ Հագգը պէյ՝ պու սէնէ ումում-մի ասքէր թանրիրի միւմքին օլամաեա-ճաղընտան, պէտէլի ասքէրինին թանսիլի-նի թէքլիֆ իյէմիշ տիր։

Իզմիր մէպուսը Միխալիի էֆ.— Սատրազամ բաշանընն թագտիմ իթտիկի լահիայը գանունիէ՝ նօգթաի իգթիսատ նազարըյլա զայրը-միւսլիմլէրին էքսէրիյէ-թինէ միւսայիտ իսկ տէ, գանուն մուվաֆ-ճէէհինատ քեաֆֆէյի Օսմանլըլար միւսաավի օլարընտան նաչի տիրքի զայրը-միւսլիմլէր՝ պու միւսաավաթը միւսթաճէլիյէթլէ թալէպ իտիեօրլար։ Գանունը էսասինին թէէսսի-սիյէ հէր տիւրլու թէֆրիգա զալգմըշ տըր։ Զայրը-միւսլիմլէրի ասքէրլիքտէն մահրում իթմէք՝ Գանունը էսասիյէ գարշը տըր։ Պունունլա պէրապէր հիւքիւմէթ, չըգան Ցուլիս 10ատան պէրի ումում թանրիրի ասքէրիյի իճրա իտէմմէսինտէն տօլայը մէսուլ տէյիլ տիր. զիրա գանուն լահիա-լարը թէրթիպինէ չալըշմագտան պաշգա իսթիպատատա գարշը ուղրաշմաեա տա մէճ-պուր պուլընմըշ տըր։ Իմտի պու սէնէ ումում ասքէր գայտը իճրա օլունամա-եար իսկ, 1325 սէնէսի իյին պէտէլը ասքէրի վէրիլմէլի վէ կէլէճէք սէնէնին իսթ-իտասընտան, գանունը ասքէրի, ումում Օսմանլըլար հագգընտա իճրա օլընմալը տըր։ Իզմիր էհալիսինին արզուսը տա՞պու եօլտա տըր։

Զօնրապ էֆ., պու պապատ Իզմիր էրմէնիլէրինին քէնտիսիյէ հէմէֆքեար օլ-մասընընը, Միխալիի էֆ.յէ պէեան իթմիշ, վէ բէյնա պէյ իսէ՝ էրմէնիլէրին վէքիլի եալընըզ քէնտիսի օլմասընընը Զօն-րապ էֆ.յէ սէօյլէմիշ տիր։ Մէպուսանատան պաղըլարը, պու միւզաքէրէյէ խիթամ վէ-բիրմէսինի արզու իտիպ, ֆագաթ բէյնա պէյ՝ 20նէֆէր մէպուսըն տահա սէօզ իսթէմիշ

օլորգլարընը իֆատէվիէ, գուրանա միւրաճաթ իթմէկի թէքլիֆ իթմիշ, ֆագաթ Զօհրապ էֆ.՝ մէսէլէնին էնէմմիյէթի օլորզընտան, միւզաքէրէյէ խիթամ վէրիլմէք իսթէնիլմէսինէ իթիրազ իյլէմիշ տիր։

■ Բէյիս, էքսէրիյէթէ միւրաճաաթ իթտիկինտէն, մէճլիս, հէր պիր մէպուսընն պէյ տագրպա սէսյէմէսի չարթբյա, միւզաքէրէնին տէվամընը գարարլաշտրմշ տրը։ Պազը Իսլամ մէպուսլար՝ պու սէնէ պէտէլը ասքէրինին թահսիլինի վէ ումումի ասքէրիկին կէլէճէք սէնէյէ թասլիգինի թէքլիֆ իթմիշլէր տիր։ Մոնէսօ էֆ.՝ պէտէլը ասքէրինին Մէշրութիյէթէ մուգայիր օլորզընտան պահալա, էկէր մէճլիս՝ պէօյլէ օլորզընը գագուլ իթմէքլէ պէրապէր, զաթէն եարբսը թահսիլ օլընմըշ օլան պու վէրկիյի թօրլամայա լիզում կէօրիւրսէ, քէնտիսինին տէ պունա իճապէթ իտէճէկինի սէօյլէմիշ տիր։ Մամօքուլօ էֆ. տէ, պու գանունընն զայրը-միւսլիմլէրէ զարարը օլորզընը պիլտիկի հալաէ, պու սէնէ թահսիլինին վէ 20 եաշընտա օլան զայրը-միւսլիմլէրին մէզքիւր վէրկիյի թէէտիյէտէն մուաֆ օլմալարընը, վէ 25տէն 40 եաշընա գատար օլանլարընը՝ խրամէթը ասքէրիէյէ թապի օլուպ, ֆագաթ 45 եաշընտան եօգարը օլան զայրը-միւսլիմլէրին, խրամէթը ասքէրիյէտէն գաթիէն մուաֆ թուրթուլմալարընը թէքլիֆ իթմիշ տիր։ Պու թէքլիֆ, էքսէրիյէթ թարաֆընտան բէտտա օլընմըշ տրը։ Էնգարէ մէպուսը Թալէաթ պէյ՝ հիւքիւմէթին լահյայը գանունիէսինէ գարշը իթիրազա, եալընզ պու սէնէ պէտէլը ասքէրինին թահսիլինի թէքլիֆ իթմիշ, վէ տէմիշ տիրքի, «Զայրը-միւսլիմլէր՝ սարբլարտան պէրու պու վէրկիյի վէրմէյէ ալըշմըշ օլորզարը հալաէ, իթիրազ իթմէլէրի նապէճա արը»։ Համբարձում էֆէնտի Պօյաճեան՝ պէտէլի ասքէրի գանունընընն բէտտինի, վէ ումումի ասքէրիլիք գանունընընն պու սէնէտէն իթիբարէն մէվգրի իճրայէ գօնմասընը թէքլիֆ իթմիշ տիր։ Զօհրապ էֆ. տէ չէօյլէ տէմիշ տիր. «Պէտէլը ասքէրինին լաղվընը թալէպ իտէնլէրին տախիլի հանիեաթը մէճճուլ գալըեօր։ Զայրը-միւսլիմլէր, էհէմմիյէթսիզ պիր բարայը վէրմէմէք իչին տէյիլ տիր քի, ումումի ասքէրլիք իսթիյօրլար. իլլա պու մէմլէքէթտէ ատէթ օլորզը վէճճէլ, մուվագգաթ պիր գանուն տահմի օլուբ տէյի գօրգուեօրլար։ Պունտան պաշգա պու վէրկի՝ Դանունը Էսասինին բուհընտ տա մուղայիր տիր։ Ումումի թահրիրի ասքէրի թալէպ իտէնլէր, պիզզաթ վաթանը ումումի ուղրունա ֆէտտահ նէֆս իթմէք իսթէեօրլար։ Սատրազամ բաշա՝ ումումի ասքէրլիք գանունընընն մէվգրի իճրայէ գօնմասը միւմքինսիզ օլորզընը պէյան իթտիկի հալաէ, հարպիյէ նազրը՝ պունդն մուղահիրինի իտտա իյլէմիշ տիր։ Էկէր Մէճլիս՝ յունիսին սօնունա գատար ումումի ասքէրլիք գանունընը գապուլ իտէրսէ, հէր շէյ սըրասընա կիրմիշ օլուբ։» Պինպաշը Հապիպ պէյ՝ հարպիէ գօմիսիօնը նամընա սէօզ սլարագ, վաթանը ումումի հագգընտաքի հիսսիեաթլարընտան օլան զայրը-միւսլիմլէրի մէհտ իթմիշ, լաքին մուամէլաթը իպթիտաիյէ տէօրթ այա միւհթաճ օլորզընտան, պու սէնէ ումումի թահրիրի ասքէր մուամէլէսի իճրա իսթիէմէէճէկինի սէօյլէմիշ տիր։ Գեղամ էֆ. Կարապետեան տէմիշ տիր քի, «Եալընըզ Վիլայաթըն ահվալինէ վագբի օլմասանլար՝ պէտէլի ասքէրինին թահսիլինի թէքլիֆ իտէպիլիրլէր։ Վան, Պիթլիս վէ Տիարպէքիր վիլայէթլէրինտէ ճէմաաթ սօն տէրէճէ ֆագիր օլուպ, պէտէլը ասքէրիյի թէէտիյէ իտէմէզ հալաէ տիր։ Զաթէն էհալինին քիւչիւք պիր գըսմը, պու վէրկիյի թէէտիյէ իթմէքտէ տիր։ Շէօյլէ քի պունլար, իգթիտարսըզլարընը հիսսէսինի տէ տէրէօհտէ իթտիքլէրինտէն, պազէն 50 ղրշ. եէրինէ 200 ղրշ. էօտէմէքտէ տիրլէր։ Մէճլիս, սէֆալէթի խաֆիֆլէմէք իչին, օ վիլայէթլէրէ իհանէ ագչէսի կէօնտէրմէք ֆիքրինտէ իքէն, չիմաի վէրկի թահսիլ իթմէք իսթէնիլեօր։» Վարդգէս էֆ., «Գօրգարըմքի կիզլի նիյէթլէր իլէ զայրը-միւսլիմլէրին ասքէրլիկի թէէսիր օլունուր։ (Իթիրազ սէտարը։) Լաքին էկէր մէճլիս, կէլէճէք սէնէտէն իթիպարէն պէտէլի ասքէրիյի գաթիէն լազվ իտէճէկինի գարարլաշտրրբա, պէն ատ, պէտէլը ասքէրի գանունընընն մուվագգաթէն գապուլինէ բազը օլուբուս» տէմիշ տիր։ Բահմի պէյ, Վարդգէս էֆ նին սէօզլէրի քէնտինին խուսուսի էֆքեարը օլորզընը պէեան իլէ բէտտա իթմիշ տիր։ Գարասօ էֆ. տէմիշ տիր քի, «Իտարէի մէշրութատա պէտէլը ասքէրի թահսիլ իթմէքլէ Գանունը Էսասի ալէյհինտէ օլան հագսըզլըզա գարշը էյտէ իտիլէն մատտի ֆայիտէ բէք էհէմմիյէթսիզ տիր։ Յետ. 10ատն պէրու միւսլիմ վէ զայրը-միւսլիմ գալմամըշ տրը. ճիւմլէսի տէ Օսմանը տրը։ Պունլարըն արասընտա այրը զայրըլըգ իթմէք՝ Գանունը Էսասիյէ տապան տապանա մուղայիր տիր. հէր Օսմանլընընն՝ օրտուտա խըզմէթ իթմէյէ հագգը վար տրը։», Հարպիէ գօմիսիօնը ազասընտան Հապիպ պէյ, պու մէսէլէտ ատարազամ իլէ հարպիէ նազրը բաշալարընն միւխթէլիֆ էֆքեարը պուլունտըզընը պէյան վէ պիր քէրրէ սահա պու մէսէլէնին գօմիսիօնտա թէտգիգինի թէքլիֆ իթմիշ տիր։ Բէյիս պէյ՝ պէտէլի ասքէրի միւզաքէրէսինին տէվամը՝ իլէրույէ թէէխիր օլընտըզընը պիլտիրմիշ տիր։

ԻՐԱՆ ԱՀՎԱԼԻ

Իրանտան չարշէնպէհ կիւնիւնէ գատար ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, իքի իւչ կիւնտէն պէրի տէվէրան իտէն չայեա՝ չանէն գաշտըզը, Սէրպէսթիլէրին մուզաֆֆէրէն Թէհրանա կիրտիկի հավատիսինի թէէյեիա իտէմէեօր իսէ տէ, չիմաքի հալտէ, Մէշրութիյէթ թարաֆտարլարընընն Թէհրանա քէք եագընն պուլունտըգլարը սահինլէշմիշ տիր։ Բէյրէպսուրկտան ալընան պիր թէլէկրաֆտա, Ֆէտայիլէրին՝ Շահընն գազագլարը թարաֆընտան մաղլուպ օլտուգլարը պէեան իսիլլեօր իսէ տէ, պունտան տօլայը Սէրպէսթիլէրին հարբաքեաթընտան բէք տէ օ գատար էնտիշէ օլմաղա մահէլլ եօգ տրը։ Ֆիլհագիգա պէօյլէ պիր միւսատէմէ վուգուտա կէլմիշ իսէ պիլէ, հէր հալտէ պունա Սէրպէսթիլէրին գուվվէի քիւլլիէսի իշթիրաք իթմիշ տէյիլ տիր։

Տիկէր թարաֆտան Թէհրան իւզէրինէ հարէքէթ իտէն 6000 Պախթիեարի սիւսրիսիյէ Շահընն գազագլարը արասընտա պիր միւսատէմէ վուգուտա կէլմիշ, վէ Պախթիեարիլէր զալէպէ իյլէտիկի կիպի, եինէ պու ճէնկեավէր Պախթիեարիլէրէ Շահընն ատաքիրի արասընտա Նատիրապատտա վագը օլան միւսատէմէտէ, Պախթիեարիլէր պէօյիւք պիր մուզաֆֆէրիյէթ գազանմըշլար տրը։

Գոֆգասիատա Իրանա կէօնտէրիլմէք իւզրէ եէնիտէն հազըրլանան Ռուս ասքէրինին հարաքեաթընա տահր չիմաիլիք մալիւմաթ եօգ տրը։

Թէհրան 6 յլս.— Կէչէն ճումա իրթէսի կիւնիւ պիր գաղագ միւֆրիզէսի, մէվգրինի թահքիմ իչին Շահապատա տօղրու իլերլէտիկի էսնատ, Ֆէտայիլէր թարաֆընտան տիւչարը հիւճում օլմուշ տրը։ Էթրաֆլարընտաքի եիւքսէք տիվարլարտան տօլայը էվվէլ էմիրտէ Գազագլար թօբլարընը իսթիմալէ մուվաֆագ օլամամըշլար իսէտ, Ֆէտայիլէրին սօնրատան եագընն պիր գալէտէն ամէէ իթմէլէրի իւզէրինէ, թօբ ամամաա պաշլամըշլար տրը։ Միւսատէմէտէ Ֆէտայիլէրտէն 22 քիշի թէլէֆ վէ 29 քիշի ատ մէճրուհ օլմուշ տրը։ Գազագլարտան 1 զապթիէ 32 թէլէֆաթ վար տրը։ Մէշրութիյէթ թարաֆալարընա այտա պիւթիւն պայրագլարա թօբլար՝ Գազագլարընն էլինէ կէչմիշ տիր։ Ֆէտայիլէր՝ պունտան իւզէրինէ բիւճաթ իտէրէք, Գարտիշատ եէնի մուվասլէթ իթմիշ օլան բէյիսլէրի Սիբէհտարընն գօմանտասը ալթընտա թէճէմմիւ իթմիշլէր տիր։ Կէրէք Սիբէհտարը, կէրէք Պախթիեարիլէրի իլէրի հարէքէթատէն մէն իչին, Ինկիլիզ վէ Ռուս գօնսօլօսլարընընն թէչէպպիւսիւ նէթիճէսիզ գալմըշ տրը։ Էնճիւմէնլէրին մէթալիսպինատէն՝ պիւթիւն իտարէի ումուրը էլլէրինէ այմագ իսթէթիքլէրի անլաշըլըեօր։ Վիքէյսը վէ վալիլերի թայեին հագգընընն քէնտիլէրինէ թէրք, սիլահ տէպպօյարընընն քէնտիլէրինէ տէվր վէ Շահընն ատաքիրինին թէսլիմինի վէ սիլահը Ֆէտայիլէրին, մուհաֆազամ մէշրութիյէթ զընընտա Թէհրանատա գալմալարընը թալէպ իտիեօրլար։

Էհալի արասընտա էրմէնիլէր ալէյհինտէ պիր հարէքէթ կէօրիւլմէքտէ տիր։ Պունտան տօլայը Էրմէնի սէրբիսգօքսը՝ Ռուսիա սէֆարէթինին հիմայէսինի թալէպ իթմիշ տիր։ Շէհիր տախիլինտէ հէյէճան վէ գարդաշալըգ տէվամ իտիեօր։ Տիւքքեանլար էլան գաբալը տրը։ Սէլֆիէլէրէ հիւճում օլունաճաղընտան գօրգուլուեօր։ Մալիէ նազրբրյա սապգ բէյլոի վիքէլա Միշիր էս Սուլթանա՝ թէպախէթի Օսմանիէյի գապուլ իթտիքլէրինի իլան վէ խանէլէրինին իւզէրինէ Օսմանը պայրագլարը քէչիտէ իթմիշլէր տիր։ Ռուսիա հուտուտը իւզէրինտէ բօսթա մուամէլաթը թաթիլ օլունմըշ տրը։

*** Շահընն ֆիրաբ իթտիկինէ, Սէրպէսթիլէրին Թէհրանա կիրտիկինէ տահր մէվճուտ օլան չայեա թասսիգ օլունմամըշ տրը։ Սէֆարէթխանէյէ պու պապատէ պիր կէօնա մալիւմաթ օլմատըզը կիպի, չէհրիմիզ մէհաֆիլի Իրանիէսինտէ տէ մէվճուտ պիր խապէր մէվճուտ տէյիլ տիր։ Պուրատան, Էնճիւմէնը Սատտէթը Իրանեան թարաֆընտան ահվալը հազըրէյէ վէ պազը չայեալարա տայիր մալիւմաթ իսթէմէք իւզրէ, Թէհրան վէ մահալը սահրէյէ այրը այրը թէլէկրաֆնամէլէր քէչիրէ իտիլմիշ տիր։

Զարշէնպէհ կիւնիւ Իսֆահանտան Տէրիսատէթտէ Էնճիւմէնը Սատտէթը Իրանեանա կէլէն պիր թէլէկրաֆնամէ տիր։

«Պախթիեարլարը իւչիւնճիւ օրտուսը, 3000 սիւարիտէն միւրէքքէպ վէ իքի սէրատարընն գօմանտասը ալթընտա պուլունտըը հալտէ, Թէհրանա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմէք իւզրէ օլտուղը, վէ Ռուսիա վէ Ինկիլթէրրա գօնսօլօսլարընընն, պունլարընն հարէքէթլէրինէ մանի օլմագ իսթէմիքլէրի, վէ «պէշ կիւնէ գատար Իրանընն իշլէրի հիւանի նէթիճէյէ վասլ օլաճագ, եանի Ռուսլար կիրիպ իսլահ իտէճէք տիր» տիմէքտէ օլտուգլարը պիլտիրիլմիշ տիր։ Շու հալէ նէզարէն, Ռուսիանընն, իլք պէեանաթընա մուխալիֆ օլարագ, Ինկիլթէրրա իլէ պիրլիքտէ, չահ իլէ միլլէթ արասընտաքի գավկաա գարըշաբզլարը թէհդիդուգ իտիեօր տիմէք տիր։

*** Թէպրիզատէն ալաֆ. յլս. 7 թարիխյէ պէր վէճճը ախի իշար օլընմըշ տրը. «Պախթիեարլար հէնուզ Թէհրանա կիրմէտիլէր։ Շահընն թարաֆարը օլան քեաֆֆէյի էյագաֆսիզլէրը սիլահլանմըշ տրլար։ Պու սէպէպտէ, Պախթիեարլարընն բայիթախթատուխուլիյէ պիր գըմալը ումումի վազը օլաճաղընտան գօրգուլուեօր։ Շահ, Շամպաղատա օլուպ, օրատա քէնտիսինի թահքիմ իթմիշ տիր։ Միւշարիլէյհ, Դատրիսյէյ, Պախթիեարլար ալէյհինէ Դուզարլարը կէօնտէրմիշ տիր։ Պունլար իլէ Պախթիեարլար պէյնինտէ Նատիրապատտա պիր միւսատէմէ վուգու պուլմըշ տրը։ Շահընն ասքէրլէրի տաղըտըլմըշ վէ տարմատաղընն Թէհրանա վասլ օլմըշլար տրը։ Պունլար՝ էհալիյի թահրիք իթմէքտէ իչին, մաղլուպիյէթլէրինի՝ մուզաֆֆէրիյէթ կիպի կէօսթէրմիշլէր տիր։

Պախթիեարլար, Թէհրանատան 10 քիլօմէթրօ ուզագտա պուլունուեօրլար։ Հէր ան պունլարընն չէնրէ կիրմէսինէ պէքլէմէքտէ օլան էհալի, ֆէվգէլատէ հէյէճան իչինտէ տիր։ Պիւթիւն մտղազալար գաբանմըշ տրը։ Էհալի, էվվէլինտէ գաբանըպ, գալմըշլար տրը։ Սօգագլարտա եալընըզ ասքէր գօլլարը տօլաշըեօր։ Պախթիեարլարը, մուհարէպէսիզ Թէհրանա կիրէպիլէճէքլէրի զանն օլունուեօր։ Շահպաղատա Հիտտի մուհարէպէսիզ վուգու պուլաճագ տրը։

*** Հիւքիւմէթը Օսմանիէ՝ Իրան ահվալինի ֆէվգէլատէ էհէմմիյէթլէ թէագիպ իթմէքտէ օլուպ, չարշէնպէհ կիւնքի Մէճլիսի վիքէլատա ուզուն ուզասիյէ պու մէսէլէ միւզաքէրէ օլընմըշ տրը։

*** Յլս. 8 թարիխյէ Թէհրանատան իշար օլունտըզընա կէօրէ, չանէն խատտի օլան Սէրատար Միւխթէշիմ, Ռուսլարընն հիւճումլարընա գարշը գօյմագ իւզրէ 1500 քիշի թօպլամըշ տրը։ Ինկիլիզ վէ Ռուս գօնսօլօսլարը, սէրատարը պու ֆիքիրտէն վազ կէչէրթմէյէ չալըշմըշլար։ Վէ աքսի թագտիրատ Ռուս ասքէրլէրինին Թէհրանա կիրէճէկլինի պիլտիրմիշլէր իսէ տէ, Սէրատար Միւխթէշիմ պու իսթարլարա գուլագ ամամաարագ, հօլընա տէվամ իթմէքտէ տիր։ Պիւթիւն Իրան աշիրէթլէրի Իրան իւզէրինէ եիւրիւմէքտէ տիրլէր։

ՄԷՃԼԻՍԻ ՄԷՊՈՒՍԱՆ

Մէճլիսի մէպուսան, սալը կիւնիւ իճթիմա իթմէմիշ, վէ չարշ. կիւնքի իճթիմաա, էվվէլկա հիւքիւմէթատէն կէօնտէրիլմիշ օլան՝ տէրգատա գալան մէմուրլարընն գանուն լահյասը, յլս.-ին մուվագգաթ պիւտճէսի, հէր սէնէ իքի սաալթան իչին 6000 լիրա ճիհաղ վէրէրէք։ Էվվէլինտիրիլմէսի լահյասը, մալիէ միւֆէթթիշլէրի թայեինի վէ Մաքէտօնիատտա մալիէ գօնթրոլ գօմիսիօնընընն 3 էվրօքալը ազասընտան վէ 3 Օսմանլը մէմուրլարատան միւրէքքէպ Մալիէ Նէզարէթինտէ պիր գօնթրոլ գօմիսիօնը թէշքիլ վէ պու գօմիսիօնընն մէսարիֆի իչին 87,000 ղրշ. Թահսիսի հագգընտա պիր գանուն լահյասը, վէ Սալմանիայա կէօնտէրիլէճէք զապիթան իլէ ֆօն տէր Կոլց բաշանընը Օսմանլը օրտուսընտա գապուլի իչին լազըմ օլան մէսարիֆին ումումի պիւտճէյէ կէչիրիլմէսինէ տահր Մալիէ նէզարէթինին պիր թէքլիֆի օգունուպ, ճիւմլէսի տէ, ախտ օլորգլարը գօմիսիօնլարա հէվալէ օլընմըշ տրը։— Մաճարիսթան ըրճալը սիեասիյէսինատէն պաղըսընընն, Դանունը Էսասինին թէէսսիսնատէն վէ Ճիւլուսը Հիւմահեունտան տօլայը արզը թէպրիքեաթ զընընտա եագընտա Տէրրսատատէթ զիեարէթ իտէճէքլէրի՝ Բէշթա Օսմանը չէհպէնտերի թարաֆընտան Մէճլիսի մէպուսանա պիլտիրիլմիշ տիր։ Մաքէտօնիատա սէպէպը իսթիլաֆ օլան Բուլ վէ Գուլկար քիլիսէլէրի մէսէլէսինի հալ իթմէք իւզրէ մագամը Սատտէթատէն պիր գանուն լահյասը կէօնտէրիլմիշ օլուպ, պու գանուն լահյասընը թէագիպ իթմէք իւզրէ, Բահմի պէյին թէքլիֆի մուճիպնէճ, պէհէր չիւպէտէն իքիշէր մէպուս ալընարագ, 10 ազասան միւրէքքէպ պիր գօմիսիօն թէշքիլ գարարլաշտրըլմըշ տրը։ Ամիրալ Կէմպ բաշա, ասնանմանընն թէնսիպպէտը իչին, պու սէնէլիք 334,000 լիրա թախսիսաթ թալէպ իթմիշ օլուպ, լաքին հէյէթը վիքէյա՝ օէնէնին նըսքը զամէն կէչմիշ օլորզընը նազարը տիգգամա ալարագ, խիթէնիլէն ազչէնին եարբսը, եանի 167,000 լիրասընընն թախսիսինի իչար իյլէմիշ տիր։ Մէճլիս. հիւքիւմէթին պու թէքլիֆինի գապուլ իտէրէք, Թէհրանէլէրին թամիրինէ վէ թօբքիլ վէ մուհիմմաթ սաթընն ալմահա գուլանըլմաղ իւզրէ, մալուպ օլան թախսիսաթընն գապուլինէ գարար վէրմիշ տիր։— Պիր միւնասիպէթլէ պազը մէպուսլար, տէվքէի իճթիմաընն նէ՝ վագբի իսթամ պուլաճաղընը սիւալ իթմիշլէր տիր։ Բէյիս պէյ՝ իշլէրէ սիւրաթ վէրիլիրսէ, պիր այա գատար տէվրէի իճթիմաընն իսթամ պուլաճաղընը պէեան իյլէմիշ տիր։ Մէճլիս թարաֆընտան Եըլտըզա կէօնտէրիլէն հէյէթին պիր մուֆասսալ բարորը օգունմըշ տրը։ Պունտա, Եըլտըզտան 480,000 լիրա նագտ վէ 1,300,000 լիրալըգ միւճէվհէրաթ

պուլընտրզը, վէ տալա սուի իսթիմալ զուհուրա կէլմէտիկի, քէտղրլարըն վէ էվրագը բէսմիյէնին 500 սանտրգտա հրթզ օլընարագ, օլ պատատ Մահմուտ Շէվքէթ բաշանըն գարարընա ինթիզարէն, Հարպիէ նէզարէթինէ թէլիմ իտիլտիկի, վէ թէգրիգաթ հէնուզ խիթամ պուլմատրզընտան, էշեա վէ սահրէնին նիզամսրզ պիր հալտէ պուլընտրզը, գուշլարըն գրյմէթլէրի էրպապը իսթիասս թարաֆընտան թագտիր իտիլտիկի, էլհասրլ Եըլտրզըն տուխուլիէ հասրլաթը 90,000 ղշ-ա պալիզ օլտրզը, վէ Եըլտրզըն՝ չիմտի Շէհիր էմանէթինին թանթը իտարէսինտէ պուլընտրզը իշար գըլընմրզ տրը։ Պու խուսուսատա ուզուն միւնազաշա ճէրէեան իթմիշ, վէ Զէյնել Ապէտին էֆ.՝ սատրազամտան իսթիյզանը մատտէ իտիլմէսինի թէքլիֆ իյլէմիշ տիր։

Զօգլար, պու իշտէ սատրազամրն վէ հիւքիւմէթին ալէագալարը օլմատրզընը պէեան իլէ, թէքլիֆի մէղքիւրը գապուլ իթմէք իսթէմմիշլեր տիր։ Լաքին Վարգգէս էֆ.՝ մէպուսանրն կէսնտէրիլմէսինի Մահմուտ Շէվքէթ բաշա թալէպ իթմիշ օլտրզընտան, եալընրզ ոնրն մէսուլ օլտրզընը, վէ իտարէի էօրթիէ հիւքմ իտիպ, Բասիշանրն վէ Հիւքիւմէթին գարշրսընտա բաշի միւշարիլէյին մէսուլ պուլընտրզընը, անճագ Մէճլիսի մէպուսան գարշրսընտա տասխի հէյէթը հիւքիւմէթ մէսուլ օլտրզընտան, օնտան իսթիյզանը մատտէ իտիլմէսինի թէքլիֆի իյլէմիշ տիր։

Պէօյիւք պիր էքսէրիյէթ պու թէքլիֆի գապուլ իթմէքլէ, սատրազամ բաշատան իյզանաթ իսթէնիլմէսի գարարլաշտրրլմրզ տրը։ —Պատէհու Ատանատան յուսիս 23 թարիխիյէ Եուսուֆ Քէմալ պէյտէն կէլմիշ օլան ամիտէի թէլէկրաֆ օգուտմրզ տրը։ «Ատանա Տիվանը հարպը թարաֆընտան թանթը իթնամա ալընմրզ օլան 6 նէֆէր էրմէնի, Ինկիլիթէրրա գոնսօլաթօխանէսինէ իլիթնա իթմիշ իտիլէր։ Տիվանը հարպը մահթէրէմ մուամէլտի վէ հարաքեաթբյա, Իսլամ վէ Խրիսթիան ճիմէյի մրնէթտար գըլմրզ օլուպ, պու սուրէթլէ մէրգուման 6 չախս տասի Տիվանը մէղքիւրէ թէսլիմ օլընմրզլար տրը։»

Վարդգէս էֆ.՝ Ատանա վագրլարը հագգընտա հէնուզ հիչ պիր բաբօրթօ կէլմէմիշ օլտրզը հալտէ, իշպես թէլէկրաֆնամէնին իրսալի նէ՞տէն նէշր իյլէսիկինը սրսալ իթմիշ, վէ Բանմի պէյտէ՝ մահէլլի Տրվանը հարպընրն պիթ արաֆլըզընը իսպաթ իթմիկի ճիհէթլէ, պու թէլէկրաֆնամէնին պէօյիւք էհէմմիյէթի պուլընտրզընը սէօյլէմիշ տիր։ Պատէհու Մէճլիս, տիկէր պազը սատէլէր իլէ իշթիրզալ իթմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բէնէշէնպիհ կիւնիւ, Կ-Բաթրիգ Սապպաղեան էֆ.՝ մուսթէշարը Գէորգ Գերպզ. Թէրզիպաշեան իլէ պրրլրքատ Տասխլրէ նէզարէթրնէ կիտէրէք, Փէրբա բաշա իլէ մրլրագաթ իթմիշ տիր։

*** Տիւս, Բոում բաթրիկի Եօվակիմ էֆ., բուհպան վէ մրսթէկերանը ավամատան մրրէքքէպ պիր հէյէթ իլէ պրրլրքատ էրմէրի բաթրիգխանէսինէ ապիսէրլէ, բաթրիգ Դուրեան Սրբազանա իհատի զիսարէթ իթմիշ տիր։ Բաթրիկի միշարիլէյի հագգընտա իսթիրամաթը լանբգէ լրպրազ իտիլմիշ վէ հարբի սաաթ գատար տէղամ իտէն սամիմի միւլագաթտա, ահվալ վէ մէսաբիւ հաղբէ բուզէրինէ կէօրբուշրլմրշ, վէ էրմէնի վէ Բոում միլլէթլրի մրեանընտա մուհապէթ վէ իթթիֆագը իտամէսի հագգընտա պէհանը արզու օլընմրզ տրը։ Բաթրիգ Եօվակիմ էֆ., էսնաբ ավէթլասէ, Մայր ոկուլնցյէյ պրրիպ, ճրուզը պիր առաատան օսնրա, սէվգէյէ միւնասիպ բուամա պիր քարզ վէրմրզ, վէ իշպու քարզ՝ Բաթրրվանէ գաբու քէտնասը Բքրատս էֆ. թարաֆընտան թրուրքէյէ թէրճէմէ օլընմրզ տրը։

*** Բէնէշէնպիհ կիւնիւ Ինկիլիթէրրա վէ Բուսիա սէֆարէթլրրը պաշ թէրճէմանլարը՝ էրմէնի բաթրրվանէսինէ կիտէրէք, Բաթրրիգ հաղբէթլէրրյէ ուզուն մրատէթ կէօրբուշմրշլէր տրը։

*** Ատանա Տրվանը հարպը թարաֆընտան, էհալիյի կէօյա պիրպիրինէ գարշը սիլահտարպա, գարբշրգէրրա սէպէպլրյէթ վէրմէքլէ վէ թանրրքեամիզ նութկար իլէ իսթիլալա տավէթ իթմէքլէ մապնուն մագամընտա ամիտէքի էշիտա ալէյրինտէ ախզ ու կիրիֆթ միւզէքքէրէսի նէշր օլընմրզ տրը։ Հաճընը Քէշիշեան Կիրակոս, Զագմագեան Գէորգ, Լաչինեան Կարապետ, Պարամ աղա Պետրոսեանրն օղլը Վահան, Թիւճճարտան Սաքէեան Յարութիւն աղա վէ քեաթիպի Բալուլը Պօղոս, Տէլիֆէրեան Պօղոս, Կիւլպէնկեան Աւետիս, Ճէրիտեան Տիգրան, էճզամը Սօկրատ, Սմիկեան Սարգիս, Գալուստեան Գասպար, Քիզիրեան Նազարէթ, Աւետիսեան Արամ, Պզտիկեան Տիգրան, Հաճընը Համբարեան Յակոբ, Պօյաճեան Մինրան, Թէրզի Յարութիւն, Պաճագսրզ Յարութիւն, Յովհաննեան Պետրոս, ավօգաթ Մէյմարեան Միսաք, ճէտիտեան Ռուբէն։— Թէպլիղաթը բէսմիյէտ, մէղքիւր էշխասրն, կէօրիւլտիւքլէրի մահէլլատ տէրտէսթ իտիլէրէք, մահքէմէյէ թէսլիմ օլընմասը իշար գըլընմրզ տրը։ — Էրզինին Տիվանը հարպը թարաֆընտան նէշր օլընան տիկէր պիր ախպ ու կիրիֆթ միւզէքքէրէսինտէ, Եասսա նահիյէսինին էյրի Պուճաղ գարիլսինտէ 27 քիչիյի թէլէֆ վէ մալլերինէ զասպ վէ էվլէրինին եագըլմասընը էմր իտէրէք, պու վագբատա տօղրուտան տօղրուեա մէսխէլի պուլընան Բաշա պէյզատէ Ալի պէյ, հէնուզ էլէ կէչիրիլէմէմիշ օլտրզընտան, մէրգումրն պուլընտրզը մահէլլ հագգընտա զապրթաճա մալիմաթ ալընտրզը հալտէ պիլտիրմէսի իշար օլընմրզ տրը։

*** Ատանա էրմէնի մէրխասասը Մուշեղ Եպիսկ.ըն Տիվանը հարպ թարաֆընտան միւէպպէա գալէպէնտիկէ հիւքմ օլընտրզը չայի օլմրզ իսէ տէ, պու չայեանրն ասալը օլմայրպ, անճագ միւմաիլէյէ 10 կիւն մէօհլէթ վէրիլտիկի վէ պու մէօհլէթ զարֆընտա մահքէմէյէ կէլմէզսէ, ղրեասպէն մուհաքէմէսի իճրա օլընճաղը՝ Ատանատա չզան Իթիսալ զաղէթասընրն յուս. 17 թարիխի նիսսէսինտէ օգուտմրզ տրը։

*** Ատանատա պուլընան էճնէպիլէրտէն 10 կիւն զարֆընտա քէնտիլէրինի գայտ իթտրրմէյէնլէր հագգընտա սէրսէրի գանունը իճրասրյա մէմուրէքքէրինէ կէօնտէրիլէճէկի իսթար օլընմրզ տրը։

*** Ատանա Խրիսթիան ճէմասթլարը բուէսսայը բուհանիյէսի՝ Գէորգ Ծ. Վ. Ալանեանրն վէ Սարգիս էֆ. Սուինին Ատանատա իճրա իթտիքլերի խըզմէթլէրտէն տօլայը էրմէնի բաթրիգխանէսինէ պիր թէշէքքիւրնամէ կէօնտէրմիշլէր տիր։

*** Սիս էրմէնի Ս. Կաթողիկոսը, եագընտա քէնտի Վէճակընտա էրմէնիլէր իլէ մէսքիւն մահէլլէրտէ իճրաի տէվր ու սէյեահաթ իտէճէկինտէն, Ատանա վէ Հալէպ միւհաթճին իեանէ միւխթէլիֆ գօմիսիօնը, էրմէնի բաթրիգխանէսինին թալէպի իւզէրինէ, միւհաթճիյնէ թէվզի օլընմագ իւզրէ, միւշարիլէյի Ս. Կաթողիկոսա պիր մրգտար ագչէ թէսլիմինէ գարար վէրմիշ տիր։

*** Ալլահվէրտի աբարթմանընրն ինշասը հագգընտա վէրիլէճէք գարար, իքի սէնէտէն պէրի սիրիւնճէմէտէ գալըպ, պիր նէթիճէյէ էրտիրէլմէմէսինտէն, Ալլահվէրտի Յովհաննէս էֆ. Ֆէվգէլատէ տէղկիր օլարագ, էկէր, նիհայէթ 10-15 կիւնէ գատար պու պապտէ սօն պիր գարար վէրիլմէզ իսէ, քէնտիսի տէ պիլտիկինի եաբաճաղընը պազը զէվաթա սէօյլէմիշ օլտուզը՝ մէվսուզէն խապէր ալընմրզ տրը։

Ալլահվէրտի Յովհաննէս էֆ.ն հագգը վար տրը. հաթթա պու գատար սապրրրը սա՝ համիյէթլէրի նէթիճէսի տիր։ Անճագ կէչէնտէ Վարչական Ժողովատա պու իշին գարարը գաթիսի վէրիլտիկինի եազմրզ իտիք, վէ իշթիտիկիմրզ կէօրէ տէ, Ռոսկերեան քիլիսէսի իթթիսալինտէքի պինալարրն հէտմինէ պաշլանմագ, վէ քէօշէտէքի խանէնին միւսթէճիրինի չըգարթմագ իշին թէշէպպիւսաթա իպթիտար իտիլմիշ տիր։ Պու գարարրն վէ պու թէշէպպիւսաթրն՝ միւշարիլէյի Յովհաննէս էֆ.յէ վէ աբարթմանրն միւթէվէլլիլէրինէ վագթընտա իկպալ իտիլմէմիշ օլմասը՝ բէք զարիպ տիր։

*** Էվվէլքի կիւն Ֆրանսա սէֆարէթխանէսինտէ, մասլահաթկիւզար Մ. Պօբրն թանթը բրեասէթինտէ վէ զէվաթը սաբրէ մուհաճճէհէսինտէ իճրա իտիլէն Ֆրանսրզ գըզալար մէքթէպլէրինին սէնէլիք իմթիհանլարընտա, տէրսլէր վէ հիւնի ախլէագ ճիհէթիյլէ բէֆիգէլերի մրեանընտա քէսպը թէմէյեիւզ իթմիշ վէ չահատէթնամէ ալմրզ օլան պիր իքի նէֆէր միլլիթմիշ գրզ չօճուգլարը մրեանընտա, Նուրար տէվլէթ ազալ քիրամընտան Անտոն էֆ. Քէօսէեանրն քէրիմէլի միւհիթրէմէսի Օր. Ժողէֆին Քէօսէեանրն տախի պուլընմրզ օլարզը մէմնունէն կէօրիւլմիւշ տիր։ Միւամիլէյհայը վէ էպէվէյնինի պու վէսիյէ իլէ թէպրիք իտէրիզ։

*** Քէզալիք Սէն-Միշէլ մէքթէպինին պիրինճի սընրփ չակիրտանընտան վէ միլլէթիմիզտէն Ա. Տէտէպալ էֆ.նին, իմթիհանլարտա պիրինճի սընրփ չահատէթնամէսի ալմրզ օլարզը մէմնունէն իշիտիլմիշ տիր։ Զարշէնպիհ կիւնիւ մէքթէպը մէզքիւրրն թէվզիի միւքեաֆաթ զիյնէթինտէ, միւամիլէյհին, Ֆրանսա սէֆարէթի վէքիլինէ խիթապէն վէ բէֆիգլերի նամընա օգուտզը նութգ՝ թագտիր օլընմրզ վէ ալգրշլանմրզ տրը։

ՀԱԳԳԷԹ ԻՍԹԷՐԻԶ

Մէպուս Յակոբ էֆ. Պապիկեանրն, զաղէթալարտա իֆատէլէրի կէօրիւլտիւկինէ տէկին, թիւրքճէ զաղէթալար իշին Ատանա գըթալը նէվիմա էսրար օլուպ, օ գըթալատա, հէր հալտէ էրմէնիլէրին բարմաղը պուլընտրզը, պիր թագմատսի նէյէթլէրին, թարիքեաթլարրն նէթիճէսի օլտրզը պէեանրյա, սատէիլան ալտաթրմագ իսթէնիլիեօրտը. լաքին թէֆթիշ հէյէթլէրինին նէթիճէյի թանգրգաթը վէ պիլ խասսա Պապիկեան էֆ.նին պէեանաթը մալիմմի, «մըզրագ չուվալա սրզմագ» տարպը մէսէլինճէ, հագգէթի հալի՝ ուսմուտրն էնզարը տիդգաթընա գօյմրզ տրը։

Բէֆիգիմիզ «Թանին», պու կիւնքի նիւսխէսինտէ, «Հագգէթ իսթէրիզ» սէրլէվհալը պիր մէգալէի մուհիմմէսինտէ, պու գատար կիւնաէն պէրու հէր հալտէ մէյտանա չրգմրզ օլտաը թասլի օլան հագգէթէին, հէր նէ օլուրսա օլսուն, մահվա Օսմանլը միլլէթ վէ տէվլէթինին Մէչրուսթիյէթ թարիգինտէ ալտրզը իլք ատրմրն նամուսը իշին, բէսմէն իլան իտիլմէսինի թալէպ իթմրզ տիր։ «Թանին», պու մէգալէսինտէ, էրմէնիլէր իլէ Օսմանլըարրն էօթէտէն պէրու եէկտիկէրինէ գարտաշ վէ վախանատաշ նագարրյա պագարգլարրը, հէր ճիհէթլէ եէկտիկէրինէ էմնիյէթ իշիար իթտիքլէրինի պէեան իլէ, սոն վագբայի միւէլլիմէնին՝ մահվա իսթիպատատն պագէյի գուլմը օլտրզը վէ էսէրը մէֆսէտէթ քեարանէսի իտուկինի եազմրզ տրը։

*** Երնէ «Թանին»ին պու կիւնքի նիւսխէսինտէ, «Ատանատա իլդթիշաշ նամրզ հազրրլանտը» սէրլէվհալը տիկէր պիր մէգալէսինտէ, էլէ կէչիրմրզ օլտրզը պիր գաշ մուհիմմ էվրագ նէշր իտիլմրզ տիր։ Պու էվրագտան վէ քէնտի միւթալէասընտան՝ կէչէն յուս. 10 տա իլան օլընան իտարէի Մէչրուսթիյէթ, բէք չօգ մահէլլէրին բէագսիօնէրլէրինի մէմնուն իթմէտիկի կիպի, Ատանա վէ հէվալիսինտէքի բէագսիօնէրլէրի տէ ասլա խօշնուտ իթմէյէրէք, պունլար՝ թանրրքեաթա, վէ Իսլամը, Խրիսթիանը պիրպիրինէ գարշը տիւշիւրմիյէ պաշլատրգլարը, վէ պու սրրատա հիւքիւմէթ մէմուրլարրընն գայտասրզ վէ ֆիթուրսրզ տուրուպ, իտիլէն պազը իսթարլարա տա գուլագ ասմայրզպ, նիհայէթ իշի պու բատէյէ գատար կէթիրմրյէ սէպէպ օլարգլարը անլաշըշմրզ տրը։

Բէֆիգիմիզին հագգէթի հալի իգրար վէ իթթիրաֆ իյլէմէսի շայեանը թէշէքքիւր տիւր. եազըգ քի բէք կէճ գալմրզ տրը։

ԿԻՐԻՏ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Կիրիտ ատասընրն տէօրթ համի տէվլէթլէրի թարաֆընտան Պապը Ալիյէ վէրիլէճէք նօթա եէնիսէն թէէխիրէ ուղրամրզ օլուպ, պու կիւնմիր, կէլէճէք բազար իրթէսի կիւնն մը թագտիմ իտիլէճէկի հէնուզ մալիւմ տէյիլ տիր։ Պազը նօգթալարճա տէվլէթլէր արասընտա իսթիլաֆը էֆքեար պուլընտրզը բիվայէթ օլունբեօր։

ՄԻԹԹԷՖԷՐԻԴ ՄԱԼԻՄԱԹ

Գէրաթ մէպուսը Իսմայիլ Քէմալ պէյին ալէյհինտէքի խնամաթրն ասլը օլմատրզը թէպէյնիւն իթտիկի՝ Մէճլիսի մէպուսանրն չարշէնպիհ կիւնքի իճթիմաընտա պէօյիւք պիր էքսէրիյէթլէ թաստիգ իտիլմրշ տիր։

Տիւն Ինկիլիթէրրա սէֆարէթխանէի սէյֆիսինտէ վէրիլէն զիեաֆէթտէ սատրազամ բաշա տախի հաղբը պուլընմրզ տրը։

Տիւն սէլամրզգ բէսմը ալիսի Տօլմապաղչէ ճամիսինտէ իճրա պույրուլմրզ տրը։

Լօնտրա վէ Բարիզ Բարլամէնթօլարընը զիեարէթէ մէմուր օլան էրքանը հէյէթ Բարիզէ վասլ օլմրզ, վէ սամիմի սուրէթտէ խթիգպալ օլընարագ, Մէճլիսի մէպուսան տարիրէսինէ կէօթիւրիւմիւշլէր տիր։ Տէհլիզէրտէ (գուլուար) պիւթիւն Ֆրանսրզ մէպուսլարը էթրաֆլարընը իհաթա իտէրէք, բէք չօգ տէֆա ալգրշլանմրշլար տրը։ Պիր չօգլարը իլէ թէաթիր էֆքեար իտիլմրշ տիր։

Ատլիէ նազրրը նէճմէտտին պէյ՝ բէնշ. կիւնիւ սատրազամ բաշա իլէ ուզուն միւտտէթ միւլագաթ իթմրշ տիր։ Եէմը մէզքիւրտէ Ֆրանսա մասլահաթկիւզարը Մ. Պօբ՝ Պապը Ալիյէ սատրը միւշարիլէյի իլէ կէօրիւշմրշ տիր։ Օ կիւնիւ սատրազամ բաշա՝ Ինկիլիթէրրա սէֆարէթի պաշ թէրճէմանընը գապուլ իթմրշ տիր։ Եէվմը մէզքիւրտէ խարիճիէ նազրրընը Իթալիա սէֆարէթի պաշ թէրճէմանը զիեարէթ իյլէմրշ տիր։

Պուլկարիսթանրն եէնի սէֆիրի Մ. Սաբաֆօֆ՝ կէլէճէք հաֆթա զարֆընտա հուզուրը Շանանէյէ գապուլ օլընարագ, իթիմատնամէսինի թագտիմ իտէճէք տիր։

Պիր Մաճար հէյէթը մէպուսէսի՝ ալաֆ. յուս. 21տէ Տէրիսաատէթէ վասլ օլաճագ տրը։ Պու հէյէթ տախիլինտէ, Մաճարիսթանրն էն մասրուֆ զաթլարը պուլունաճագ տրը։ Հէյէթէ բէֆագաթ իտէճէք օլան Բէչթանրն Ֆիլարմոնիք մուսիգի ճէմիյէթի՝ Զաթը Շանանէնին չէրէֆինէ պիր սեռեռնաs իճրա, վէ հասրլաթը Ապիտէ գօմիսիօնը սանտրզընա մախսուս օլարագ, պէօյիւք պիր գօնսէր թէրթիպ իյլեեճէք տիր։ Հէյէթը մէզքիւրէ՝ Տէրիսաատէթտէ տէօրթ կիւն գալաճագ տրը։

Շէհիր էմանէթի՝ էքմէք ֆիյաթընը թէնզիլէ չալըշտրը հալտէ, էքմէքճի էսնաֆը տա ֆիյաթը 60 բարատա չըգարմագ իւզրէ էմանէթէ միւրաճաաթ իթմիշ տիր։ Ֆագաթ ունրն քիացասը՝ էքմէյին օգգասընրն 50 բարայա թէնզիլինէ միւասիրա պուլընտրզը ճիհէթլէ, մէզքիւր միւրաճաաթ բէտտա իտիլմիշ վէ քէֆիլէթ՝ Պապը Ալիյէ պիլտիրիմիշ տիր։

Մարաշ միւթէսարրրֆընրնէ նախպի վէ իտարէ մէճլիսինին իքի ազասը թահթը մուհաքէմէյէ ալընմրշլար տրը։

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ ՊԱՆԴԱՍՄԸՆՆ Գալաթա, Պէյօղլը վէ Իսթանպօլ իտարէխանէլէրի՝ Ֆրանսրզլարրն եէվմը մախսուսը օլան ալաֆ. Յուլիսին 14ին կիւնիւ թաթիլ օլունաճագլար տրը։

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ՍԷՐՄԱՅԷՍԻ 250,000,000 ՖՐԱՆԳ,

1909 Մայիս 31 պիլանչօսը

ՄԱԹԼՈՒՊԱԹ

Սանտրզտա վէ պանգալարտա նուգուտ	173,432,506	56
Ճիզտանտա	1,330,881,627	39
Ռէհին վէ թէէմինաթլա իպրազ օլընան մէպալիզ վէ Բաքար	441,080,067	89
Հիսապաթը ճարիէ	520,605,718	29
Հիսսէ, պոնս, թահվիլաթ վէ էհամ	9,382,374	27
Էշեաի զայրը մէնգուլէ	35,000,000	—
Հիսապաթը միւֆթէլիֆէ	20,851,547	37
Ֆրգ.	2,531,233,841	77

ՏԻՒԳՈՒՆԱԹ

Տէբօղիթօ վէ աչրգ պօնօլար	817,940,167	79
Հիսապաթը ճարիէ	1,112,336,954	95
Գապուլ իտիլմիշ բօլիչա	121,232,029	68
Վատէլի տէբօղիթօ վէ պոնս	27,793,720	84
Հիսապաթը միւխթէլիֆէ	76,930,968	51
Իհթիեաթ ագչէսի	125,000,000	—
Թէէտիէ իտիլմիշ սէրմայէ	250,000,000	—
Ֆրգ.	2,531,233,841	77

Ալլահա մուբաղրգ օլտուղը բասիգ օլուհր

Մէճլիսի իտարէ բէյիսի

Է. ՊԷԹԷՆՕՍ

Իտարէի ուսմանմիյէտ մուրախխաս միւտիրլէր

ԷՏՄ. ՖԱՊՐ-ԼԻԻՍ, Պօճ ՊՐԷՆԳԱՐ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

26 Յունիս 1909

	Ղշ.	Բր.
Թէվհիտ իտիլմիշ էսհ. ուս.	101	8½
Բուամէլի չըմէնտբֆէրի Ֆր.	173	25
Օսմ. Սիկրթ. չիրքէթի Լ. Օ.	4	62½
Տէրիս. Թրամվայ գուբ.	7	95
» » Թանվ Ֆր.	490	
Բէյմ	17	
Տէրիսաատէթ Ըրխթըմ	428	
Տէրգօզ	299	

Սահիպը իսքիեազ վէ մէսուլը ղազէթա

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ